

NEMCI SO ZADOVOLJNI S POLOŽAJEM V ITALIJI

Nacisti v Berlinu slavijo 'naraščajoč odpor' svojih italijanskih zaveznikov

KO BODO PRIČELE PO ITALIJI ZOPET TRESKATI BOMBE, BODO TUDI ITALIJANI DRUGAČNIH MISLI

CHIASSO, francosko - italijanska meja, 4. avgusta. — Berlinski radio poroča o "naraščajočem italijanskem odporu" proti zaveznikom. Italijansko časopisje je tudi zavzelo drugo smer, namreč smer maršala Badoglia, ter je pričelo opozarjati italijansko ljudstvo o nesposobnosti želje po takojšnjem miru. Časopis Lavoro Italijano pravi, da Nemci kljub nevarnosti, ki jim preti na ruski fronti, drže svojo besedo in branijo ter umirajo v obrambi Sicilije.

Ljudstvo zahteva mir
Italijansko ljudstvo, zlasti delavstvo, je silno zaskrbljeno nad to politiko italijanske vlade. V severni Italiji, zlasti v Milanu, nadaljuje delavstvo s svojim vsakodnevnim, pol ure trajajočim štrajkom v protest proti nadaljevanju vojne.

Nemci si manejo roke
Nacisti v Berlinu si nad to situacijo manejo roke in pravi-

John L. Lewis je nastopil pred Vojnim delavskim odborom

Odboru, glede katerega je dejal, da se mu ne bo nikoli uklonil, je Lewis spoštljivo in vljudno predložil svoje želje.

WASHINGTON, 4. avgusta. — John J. Lewis, ki je dejal, da se ne bo nikdar uklonil diktatoru Vojnega delavskega odbora in da ne bo nikoli nastopil pred njim, je včeraj tri ure vljudno razpravljal s člani te ustanove, katerim je izjavil, da njegovi United Mine Workers premogari ne zahtevajo nobenih uslug, so pa prepričani, da so upravičeni do takih zvane "portal-to-portal" plače.

Odbor je poslušal Lewisova izjavljanja ter bo podal svojo odločitev tekom enega ali dveh tednov.

Lewisovi apeli
Lewis, ki se je včeraj prvič pojavil pred tem odborom, o katerem je izjavil, da ne mara z njim nobenega opravka, je apeliral nanj, naj odobri premogarjem po \$1.25 plače na dan za njihovo hojo pod zemljo k delu in od dela nazaj k izhodu.

Razgovori v prijateljskem duhu
Vsi razgovori so se vršili v zelo prijateljskem duhu. Lewis je sedel pred odborom z neprijetno smodko, ker je predsednik odbora izjavil, da je kajenje prepovedano.

Silno nizek zaslužek premogarjev
Lewis je izjavil, da je bil lansko leto povprečen zaslužek premogarjev samo \$37 višji kot najnižje plačanih vladnih uslužbencev. Premogarji morajo lahko meso, ki je potrebno njihovim telesom pri njih težkem delu, in dalje morajo imeti neko garancijo, da njihovim rodbinam ne bo treba beračiti, ako bi bili ubiti pri delu.

Podrobnosti o bombardiranju Rima dne 19. julija

Ameriški bombniki so vrgli ob belem dnevu na Rim 1,100 ton bomb. — Obzračje osišča je bila brez moči.

WASHINGTON, 4. avgusta. — Vojni departmet je danes naznanil, da je izvedlo dne 19. julija svoj zgodovinski napad na Rim 521 ameriških bombnikov, ki jih je spremljalo nad 100 bojnih letal. Bombniki so vrgli na vojaške objekte 1,100 ton bomb. Dasi je bil ta napad izveden ob belem dnevu, so bili izgubljeni samo trije bombniki, in od teh je bila posadka enega bombnika rešena.

Ameriški bombniki so izvedli svoj napad ob belem dnevu nato, ko so dve zaporedni noči pred tem prigrmili nad Rim angleški bombniki, ki so vrgli na mesto 864,000 letakov, v katerih so zavezniki obvestili prebivalce Rima, da bo mesto bombardirano. Kljub temu pa so imeli letalci zaznamovati samo šibak antiletski artilerijski ogenj in v zrak se je dvignilo samo 30 sovražnih letal, kar znači, da je osišča proti zavezniški zračni sili brez moči.

BOMBARDIRANJE FRANCIJE

LONDON, 5. avgusta. — Ameriški bombniki so napadli po Nemčiji kontrolirane ladjedelnice v Le Traitu, Francija, dočim so bombardirali angleški bombniki letališča v Poixu in Abbeville.

Bombniki so spremljala v ta napad, ki je bil izveden ob belem dnevu, bojna letala, toda o sovražnih letalih ni bilo ne duha ne sluha.

BENEŠEVA IZJAVA

LONDON. — Edvard Beneš, predsednik Čehoslovaške, je izjavil včeraj skupini letalcev, da sta se začela razširjati v državah osišča skrb pred bodočnostjo in defetizem. "To pomeni skrajšanje vojne in nagel preokret dogodkov," je rekel Beneš.

POZIV BOLGARIJI ZA PRELOM Z OSJO

LONDON, 3. avgusta. — Potniki, ki so dospeli v Ankaru, pripovedujejo, da je bilo v soboto razdeljenih po Sofiji in drugih bolgarskih krajih tisoče okrožnic, v katerih se poziva Bolgarijo, naj prelomi z osiščem in izstopi iz vojne.

FRANCOSKI FAŠIST UBIT

LONDON. — Pariški radio naznanja, da je bil ubit Jean Moneurie, tajnik francoske fašistične stranke. Ubili so ga trije nepoznani možje. Poročilo ne pove, kdaj so ga ubili.

DINO GRANDI PRI PAPEŽU

Budimpeštanski radio je naznanil, da je bil Dino Grandi sprejet v privatni avdienci pri papežu. Pred tem pa se je posvetoval s papežem Luigi Federzoni, predsednik Italijanske akademije znanosti. Oba moža sta bila člana Fašističnega velikega sveta.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osišča in vse, kar ono predstavlja!

Naši fantje-vojaki

Pvt. Frank Godic, sin Mr. in Mrs. Frank Godic, 1105 Norwood Rd., je včeraj prišel na dopust za pet dni. Prišel je iz Fort Eustis, Va.

Sgt. Frank Jelenic, sin Mr. in Mrs. Frank Jelenic, 19413 Kewanee Ave., je prišel iz Kingman Army Anfield, Arizona, kjer se nahaja zadnjih pet mesecev, na dopust za dva tedna. V armadi se nahaja devet mesecev in sedaj uči bombardiranja pri zračnem oddelku.

Korporal Frank J. Kacar je včeraj prišel iz Boca Raton Field, Florida, na dopust k svojim staršem Mr. in Mrs. Frank Kacar, 1233 Addison Rd., kjer bo ostal do srede večer.

Dne 5. julija je odšel k vojakom Joseph W. Klein, sin družine Mr. in Mrs. Joseph F. Klein, 19407 Muskoka Ave. Nahaja se v Camp Haan, Calif., odkoder pošilja najlepše pozdrave vsem svojim prijateljem. Njegov naslov je: Pvt. Joseph W. Klein, Battery B., 125th AAA Gun Bn., Camp Haan, Calif.

Nemci bodo zgradili obrambno črto na slovenskem ozemlju

Nekatera poročila naznanjajo, da nameravajo Nemci braniti v Italiji samo Istro in staro bojno črto ob Pijavi.

Nekatera poročila naznanjajo, da nameravajo Nemci braniti v Italiji samo Istro in staro bojno črto ob Pijavi. Znani vojaški poročevalci New York Herald Tribune, Major George Elliot, piše v svojem članku, da bo pomanjkanje bencina morda prisililo Nemce, da se drže defenzivne strategije. To bi pomenilo, da bodo prepustili zaveznikom ozemlja, katera je težko braniti, in se utrdili na posebno ugodnih točkah.

Nekatera poročila, ki seveda niso potrjena, pravijo, da Nemci nameravajo braniti v Italiji edino polotok Istro in staro fronto — na Pijavi. Ta stara obrambna linija, nedaleč od bivše italo-avstrijske meje, se je v zadnji vojni dobro izkazala in je Italijanom delala ogromne težave.

Ta obrambna linija bi bila za Nemce jako ugodna in jim je tudi že dobro znana na podlagi starih izkušenj. Največji nedostatek te pozicije bi bil, da francoska meja ne bi bila zaščiten in da bi zavezniki dobili v roke zračne baze v Lombardiji. Od tam bi mogli z lahkoto napadati cilje v južni Nemčiji, Avstriji in Čehoslovaški. — (JIC).

TEŽKA ŽELEZNIŠKA NESREČA

SEATTLE, Wash., 4. avgusta. — V Wardenu, v centralnem delu države Michigan, se je primerila železniška nesreča, pri kateri je bilo sedem oseb ubitih in 12 ranjenih.

Avstrijci se boje, da pridejo zdaj na vrsto

Posledica premeščanja nemške industrije v Avstrijo bo bombardiranje dežele po zavezniških letalcih.

LONDON, 4. avgusta. — Iz Švice poročajo, da je zavladal na Dunaju velik strah, ker so Nemci premestili velik del svoje industrije iz bombardirane Porurje v Avstrijo. Dunajčani pravijo: "Sedaj bomo pa mi na vrsti."

V preteklih tednih je bila Avstrija poplavljen s poljskimi in ukrajinskimi delavci. Samo na Dunaju je okoli 60,000 Ukrajincev.

Ruski delavci so se pojavili tudi v rudarskih okrajih srednje Avstrije.

Med nemškimi industrijami, ki so jih premestili Nemci iz Nemčije v Avstrijo, so tudi Heinkel naprave (za izdelovanje Heinkel letal), katere so namestili v Schwechatu, v bližini Dunaja, in Henschel letalske naprave, ki so zdaj nameščene na Dunaju.

SIN RANJEN

Mr. in Mrs. Frank Mohorčič, 18108 Syracuse Ave., sta včeraj prejela brzopjavno sporočilo od vojnega departmeta, da je bil njun najmlajši sin Sgt. Stanley dne 19. julija težko ranjen. Kakšne so poškodbe, poročilo ne pove. Prej se je nahajal 13 mesecev na Fidži otokih, sedaj pa je bil nekje na jugozapadnem Pacifiku.

VILE ROJENICE

Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Oscar Ledenikan ter pustile krepkega fantka. Mlada mamica je hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Math Pozun, z Waterloo Rd., ter je dobro poznana, ker je nastopala kot baletna plesalka. — Naše čestitke!

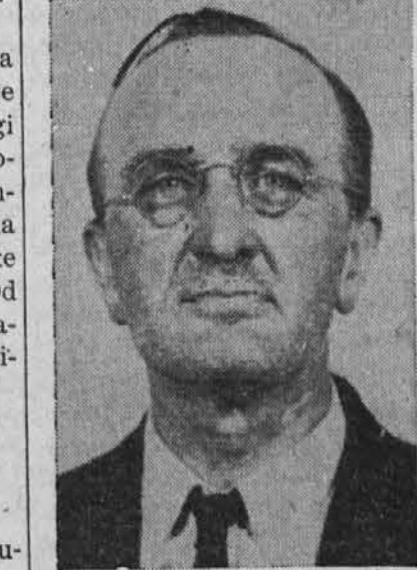
ZABAVA SKRANČKOV

V nedeljo popoldne ima Mladinski pevski zbor Skrančki prijetno domačo zabavo v Slovanskem društvenem domu na Recher Ave. Cenjeno občinstvo se vabi na udeležbo.

PROMOVIRAN ZA MAJORJA

Kapetan Robert H. Johnston se je nahajal nad eno leto na Solomonskih otokih, in bil je v petih vojnih znanah. Sedaj pa je bil promoviran za majorja. Prišel bo domov na obisk za 14 dni nakar bo odšel v Californijo. Major Johnson je zet Mr. in Mrs. James Koman, 19801 Ormiston Ave. — Čestitke!

PRIZNAL SPIJONAZO V PRID NEMCIJE

FBI oblasti so naznanili, da so aretirale nekega špijona, ki je priznal svojo delovanje v prid Nemčije. Piše se Ernest Frederick Lehmitz.

UTRjeno MESTO OREL JE PADLO V RUSKO OBLAST

Berlinski radio naznanja nemškemu ljudstvu, da so nemške čete izpraznile Orel

IZPRAZNITEV ORLA JE POSLEDICA "ZASNOVANA NEGA NAČRTA"

Berlinski radio je danes naznanil, da so Nemci izpraznili mesto Orel, važno strateško točko nacističnega obrambnega sistema v centralni Rusiji. Pri Orlu so izvojevali Rusi s svojo poletno ofenzivo zmago ogromnih proporcij.

Boji z zadnjimi stražami
Ruski polnočni komunikirni umfalno naznanja, da so si Rusi izsekali svojo pot v Orel, kjer so se pričeli nemudoma sriditi poulični boji z nemškimi zadnjimi stražami.

Ogromen vojni plen
Sovjetski komunikirni naznanja, da so ruske čete prodrele štiri do pet milj naprej ter zavzele osemdeset vasi. Ves nemški obrambni sistem se je raz-

Izjava Anthony Edena

LONDON, 2. avgusta. (UP). — Zunanji minister Eden je po hvali "sijajne uspehe" devete zračne armade Zedinjenih držav, ki je izvedla napad na petrolejske tovarne v Ploesti-ju. Dejal je, da so zdaj Nemci in njihovi sateliti na vrsti, da občutijo na svoji lastni koži strahoto udarcev, katere so prej delili zavezniškim mestom.

"Goering je imel že mnogo povoda, da se kesa in obžaluje, da je začel pustošiti Rotterdam, Varšavo, Beograd, Coventry, London in nešteta druga mesta. Zdal pa je Nemčija na vrsti, da trpi pod udarci enega orožja, katero je hotela prihraniti zase", je izjavil Eden. Eden je naglašal tudi, da so zavezniški složni in edini, ter je izrazil upanje, da bo njihova složnost tudi v mirnem času trajala, posvečena nalogom, ki prekašajo vse, kar je svet do zdaj poznal.

Boji na Primorskem

New York World Telegram piše v svoji številki od 2. avgusta, da so slovenski partizani prodrli od 20 do 30 milj v notranjost Italije. Italijanske linije so prebili v gorah blizu Kobarida. Domače prebivalstvo se v velikem številu pridružuje partizanskim skupinam.

Oddelek partizanov je iz zasede napadel nemško kolono, namenjeno v Trst ter se je po kratkem spopadu zopet umaknil nazaj v gore.

HIMEN

V soboto, 7. avgusta se bosta poročila Miss Josephine Mary Klein, in Mr. Frank L. Vadal. Poroka se bo vršila v cerkvi sv. Pavla na E. 200 St. in Char-don Rd.

Nevesta je hči poznane družine Mr. in Mrs. Joseph F. Klein, 19407 Muskoka Ave., ženin pa sin Mr. in Mrs. Vadal, 15815 Arcade. Frank je član priljubljenega Vadalovega orkestra.

Mlademu paru čestitamo in želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

Naznanilo berlinskega radia

Berlinski radio naznanja: "Naše čete so izpraznile Orel. Nemške obrambne črte so bile pomaknjene nazaj za mesto. Nemške čete so se "odtrgale" od sovražnika ter se pomaknile nazaj v pripravljene pozicije. Izpraznitev se je izvršila "po zasnovanih načrtih."

Rusi poročajo, da njihove armade prodirajo tudi na vseh ostalih bojiščih 2,000 milj dolge fronte.

Nesreče na ulicah; dečka ranjena, deklica ubita

Dečka sta s kolesom zavožila pred voz poulične železnice, deklico je ubil tovorni avto.

Zdravniki v Lakewood bolnišnici se trudijo, da ohranijo življenje dvema po osem let starima dečkoma, ki sta zavozila s kolesom pod voz poulične železnice na Robinwood Ave., Lakewood. Dečka sta se vozila oba na enem kolesu; eden je pritiskal pedale, drugi pa je sedel za njim.

V bližini svojega doma, 3478 W. 56th St., pa je bila včeraj opoldne okoli ene ubita 4 leta stara deklica Frances Hilbert, ki jo je povozil tovorni avto, ko je hotela steči čez cesto k drugim otrokom, ki so se igrali.

Starši naj bi zabranili svojim otrokom vožnjo na kolesih, predvsem pa vožnjo po prometnih cestah. Vsak avtomobilist ve, kakšno nevarnost tvorijo mladi kolesarji, tako da je pravo čudo, da ni še več nesreč kot jih je.

MUZEJ ODPRT JAVNOSTI

V soboto 7. in v nedeljo 8. avgusta bo Slovenski narodni muzej S. N. Doma odprt za javnost in sicer v soboto od 5. ure popoldne naprej do 10 ure zvečer; v nedeljo pa od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Na ta način bo dana prilika vsem onim, kateri še niste videli muzeja, da si ga sedaj ogledate. Razstava je mnogo večja kot kdaj poprej in mnogo novih zanimivosti je razstavljenih. Vhod v muzej je na 6411 St. Clair Ave., zgoraj, dvorana štev. 1. ali bivši Bukovnikovev atelje. Če ima kdo kaj oddati za Muzej, lahko to stori ob tej priliki.

V BOLNIŠNICI

Mrs. Caroline Stefancic, 819 Rudyard Rd., se nahaja v Lakeside bolnišnici (MacDonald House), kjer je srečno prestala operacijo. Prijateljice so vabljenе, da jo obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnjega okrevanja!

Maršal in njegova svakinja

Na sliki je kitajski maršal Čiangkajšek, poleg njega pa madame Kung, njegova svakinja in sestra njegove žene.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KOLEDARSKE ZMEDE

Ruska zima s svojim strupenim mrazom, snegom in ledom je porazila leta 1941 nepremagljivo nemško armado pred Moskvom. Leta 1942 pa jo je zopet premagala v Stalingradu ob Volgi. Tako smo vsaj slišali od vseh onih, ki gledajo z zavistjo na Rusijo in s pomilovanjem na Hitlerja, ki je hotel Rusijo streti, pa je mesto tega dosegel, da je postal njena žrtev. Zdaj pa, v pasjih dneh meseca avgusta leta 1943, Hitlerjevi prijatelji v Ameriki ne najdejo dovolj poguma, da bi nam zopet povedali, da sta sneg in led zaustavila sredi poletja tretjo nemško ofenzivo.

Zima s svojim snegom in ledom je šla, nacijska nepremagljivost pa se je pričela kljub temu v mesecih juliju in avgustu leta 1943 tajati. Čudno, prečudno!

Res se dogajajo še čudeži, ko vidimo Goebbelseve posnemovalce v Zedinjenih državah, ko priznavajo, da podvzema ruska armada, ki je bila tako silno "slabo opremljena in še slabše vodena," svoja dokončna prizadevanja, da vrže nemško armado nazaj v Poljsko.

Anglo-ameriška koalicija ima sedaj na bojišču armado, ki enači po številu in moči kombiniranim divizijam Italije, Rumunije, Madžarske, Finske, Španije in Slovaške, toda kljub temu je nedavno naš mornariški tajnik Knox posvaril, češ, da pomenijo sredozemelske ofenzive komaj napad na zunanje postojanke resnične "Festunge Evrope" in da je brezpogojna predaja osišča še daleč od nas.

Naravno, da bi si ruska vlada želela ofenzive anglo-ameriške armade po najkrajši poti do Berlina. Toda dočim so naši ameriški nazadnjaki, ki so do zadnjega proslavljali Hitlerja in njegovo oboroženo moč, nasprotni vsakemu "preranemu" napadu na Hitlerja z zapada, pa z druge strani kriče, da se moramo podvzati ter prekositi rusko armado v dirki proti Berlinu. Volja za poraz nemške armade je sicer splošna, toda nikakor ne smemo prezreti, da so v Zedinjenih državah kakor tudi v Veliki Britaniji še visokostojni fašistično navdahnjeni ljudje, katerih strah, da bo rdeča armada prišla prva v Berlin, je večji kakor pa njihova želja, da se čimprej porazi Hitlerja ter s tem konča sedanjo strašno vojno.

Pred štirimi leti so smatrali rusko armado in kolektivno ekonomijo Rusije za manj vredno kakor pa vojaško silo in nacionalno produkcijo Poljske.

Dne 24. marca je ameriški poslanik Kennedy govoril s Halifaxom, angleškim ministrom zunanjih zadev. O tem razgovoru je poročal Kennedy sledeče:

"Lord Halifax je mnenja, da pomeni Poljska večjo vrednost za demokratično zvezo kakor pa Rusija, kajti po njegovih informacijah je ruska zračna sila 'zelo šibka, zastarela in nekompetentna,' njena armada 'malo vredna,' ruska industrija pa v 'strašnem stanju'."

"Halifax se je vseeno zavzemal za to, da se začrta Nemčiji gotovo črto ter da se jo obvesti, da če prekorači to črto, bo to pomenilo vojno."

Nekega mrzlega zimskega dne leta 1941 sta Adolf Hitler in njegov spoštovani partner Benito Mussolini zrla z zvonika neke cerkve v bližini Moskve na Moskvu ter se pripravljala, da v korakata vanjo v triumfalnem pohodu Cezarjev. Nekega vročega poletnega dne v juliju pa sta Benito in njegov spoštovani gost Dolf stala na slemenu Alp severne Italije, kjer sta se zadnjič poslovila od izgubljenega Rimskega Imperija, nakar je odšel Mussolini sklonjene glave v Rim, Hitler pa nazaj proti Rajhu, o katerem je rekel, da bo trajal tisoč let, dočim bo v resnici razpadel še pred koncem leta 1944.

Benito se ni po francosko poslovil od Rima, ko je Italija telebnila. Benito si je izbral najboljšo pot iz zaga-te, ker ve, da so tudi dnevi nacijskega rajha šteti. V novembru leta 1941 je bil Benito silno zaposlen možak ter je hotel po vsej sili v Moskvu. Zdaj pa ne ve, kako bi

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerže

VEN S STARINO!

Ko je bil končan slovenski kongres v Clevelandu, sem se slučajno sestal z rojakom, ki me pozdravi z vzklikom: ja, za božjo voljo, kaj nimamo nikogar drugega med nami?

Kaj se pa jeziš, ga vprašam. "Ali ne vidiš? Kongres skličejo potem pa volijo vse tiste, ki so bili v odborih že za časa prve svetovne vojne. In povem ti, če niso tedaj nič dosegli, bodo zdaj še manj. Se tebe je manjkalo..."

Pa bi bila cela banda, kajne, ga prekinem. Vidiš, jaz čutim tako, da pade dolžnost in letu 1943 na drugo generacijo. Naš narod bo vesel, ko izve, da se zanimajo zanj ljudje, ki niso nikdar videli domovine svojih očetov. Če niso naši po jeziku, so naši po čutu, kar še več šteje.

Mi starši bi morali vedeti, da je čas, da se umaknemo — ne delu, ampak vodstvu. Nov čas, novi ljudje, nove ideje. Dela lahko vsak in tam nismo izvezti.

Jaz ne vem, zakaj so aranžirali tako, da so pobrali vse stare pipe in jih spet dajali na čelo gibanja za pomoč domovini. Ali ni bilo mogoče dovolj zmognih ljudi druge generacije, ki bi bila pri volji prevzeti in voditi to delo?

Dovolj zmognih — na stotine jih je. Sam Cleveland jih premore na ducate in zraven tega ljudi, ki so prišli do drugačne prominenice v ameriški javnosti kakor mi, ki nismo nikdar dosti šteli. Kje je kdo izmed stare generacije, ki bi se mogel meriti z clevelandskim županom Fr. Lauschetom in ki ne pozna njegovega namestnika Lokarja ali prosekutorja Vatra Grila, ki je doberšen del svojega življenja posvetil za prebujo in napredek svojega naroda. Kdo ne pozna ducate drugih!

Kongres je začel prav dobro s tem, da je izvolil Louis Adamiča, zakaj on je do danes edini odbornik SANS-a, ki res dela in zasleduje vsa gibanja na političnem in bojnem polju. Kakor pride čas, se oglasi, kakor pred par dnevi z brzojevko na predsednika Roosevelta. Ta brzojavka je mojsterska poteza, beseda ob pravem času, da se odločilim faktorjem pokliče v spomin, da smo mi tudi še na svetu in čakamo v velikem trpljenju skorajšnje rešitve.

Ce omenjam Adamiča, sem omenil vse, kar premore odbor SANS-a dobrega in porabnega. In pri drugem odboru JPO? Če omenjam Janka Rogelja, pomenja tudi vse, zakaj on je tisti, ki pisari članek za člankom in se trudi na vse načine, da se pomaga našemu narodu.

Sloveni smo sicer mlad narod, a smo tako konservativni v gotovih slučajih, da postajamo smešni. Naša največja napaka je od nekdanj ta, da rinemo naprej in naprej ljudi, ki so recimo bili v odborih že del časa. Rinemo jih — zakaj? Zato, ker veš, da ti ne bi bil izvoljen, pa zato tudi drugemu ne privoščiš. Nič ne pomislimo, da človek pomenja gotovo politiko, gotovo smer, od katere je odvisno mnogo. Progresivni narodi menjajo in menjajo — vsak človek prinese nekaj novega, nekaj koristnega. Samo mi se držimo starih grč in zato gre vse tako, kakor je šlo, dokler namreč gre.

In kako bi to vplivalo pri narodu samem. Kaj bomo rekli, ko nas bodo vprašali: kje so vaši? Ali bi jim lagali, da jih nimamo, ko jih imamo? Da nečemo ali ne moremo, ko smo bili mi tisti, ki smo jim pred nosom pobrali mandate, kakor da ni drugih na svetu? Ko smo v egoizmu privlekli v moderni svet že davno preživel svet in njegovo kapito!

Kako lep bi bil nastop tistih naših, ki so rojeni tukaj. Poka-

Sicer pa nismo samo mi taki — kakor Slovenci, so volili tudi Hrvatje in Srbi, vsak pri svojem kongresu. In za nameček naj dodam še jugoslovansko vlado v Londonu, ki sestoji po veliki večini iz samih Abrahamov in kralj Matjažev. Človek se čudi, kako je to, da je iz Jugoslavije ušlo tako malo mladine, ki bi bila vendar tako potrebna. Ali se je mogoče zavedala, da je njena dolžnost doma, kakor bi bila dolžnost tistih, ki so po Angliji in Ameriki v varnih kotih, odkoder se privlečejo, ko zazvone zvonovi pozdrav svetovnemu miru.

Lepo je, da je človek delaven in lahko je zraven večno mlad. Leta ne štejejo. Dokler je človek zmogel vzprejemati ideje in gledati na vsako novost z zanimanjem žive mladosti, je vse dobro. Kadar pa zamrzne duševno in rine svetu samo svoje blago kot edino pravo in dobro, tedaj je konec. Človek je star in če se ga prej postavi med smeti, boljše je za vse. Kar pogledate samo na chicaško robo...

In take starine imamo med nami na koše. Ne samo to — nobene mladosti nimamo več med nami. Čez vse zabavljamo, kar se ne vjema z našim. Dokaz, stališče naših listov napram Rusiji, od prvega početka do zdaj. Znana stvar je, da starina ne da rada iz svojih rok ničesar. Stara kranjska navada je, da človek kaže dvignjen mazinec in vpije: "Dokler bo ta gibal. Torej: starini je treba vse pobrati s silo."

Ni pa to bolezen samo našega naroda ampak menda vseh svetovnih narodov. Vsaj ste brali pred kratkim, da je stari Ford pri osemdesetih letih iznova prijel vajeti pri svojih podjetjih, kakor da je zmanjkalo ljudi na svetu. In po senatu in raznih zakonodajnih zbornicah se vlačijo na ducate krjavljivi, ki bi že davno morali biti nekeje med staro šaro.

Nekje se more človek zavedati, da je njegova dolžnost, umakniti se mladosti in pustiti, da drugi pokazejo, kaj znajo. In če je kje potrebno, da pokazemo to, je pri našem SANS. Ako hočemo, da se bo kaj doglo, ni treba kašljati s temi dilektiki okoli politično mogočnih ljudi. Danes imamo na stotine, na tisoče naše inteligentne mladine med nami, ki je zmognita in voljna, da stopi v vrste bojevnikov za narod svojih očetov.

In kako bi to vplivalo pri narodu samem. Kaj bomo rekli, ko nas bodo vprašali: kje so vaši? Ali bi jim lagali, da jih nimamo, ko jih imamo? Da nečemo ali ne moremo, ko smo bili mi tisti, ki smo jim pred nosom pobrali mandate, kakor da ni drugih na svetu? Ko smo v egoizmu privlekli v moderni svet že davno preživel svet in njegovo kapito!

Kako lep bi bil nastop tistih naših, ki so rojeni tukaj. Poka-

Svet je danes v svojih idejah tako nov, tako drugačen, da bo treba premeniti polagoma vse. Kar je bilo je najboljšje, da se pozabi. Kar bo — to danes dozoreva v širokem svetu. To bo preraslo in pokrilo vse, če ne danes jutri, če v petih letih ne, pa v sto.

Povsod in pri vsaki stvari je danes treba mladine, posebno pa pri vladah. Kar je bilo do zdaj, se je valjalo med človeštvom v ti ali oni obliki, odkar se je začela civilizacija. Kar bo, tega še ni bilo na svetu. Ves svet prehaja v roke mladosti — glejte, da ne zaostanemo mi, in ne igramo smešne vloge človeka, ki miga v poznih letih z mazincem.

Mladina — kje si? Na noge, kliče te — brat in čas!

Spomini iz življenja Jozefine Jereb roj. Lah

Napisal brat M. I. Lah

Dobre dve uri hoda iz Ljubljane, ali kakih 14 in pol km ali 6—7 milj po dolenski cesti, se popotniku odpre valoviti in delno hriboviti kraj, ki je v resnici začetek dolenske strani kranjske dežele. Hribi, ki obkrožajo ljubljansko ravnino jugovzhodno dajo potniku krasen razgled po prekorači prvo strmo staro cesto na sv. Križ. Od tu naprej je očem odprta krasna panorama ravnina, ki je tam v daljavi obkrožena z očem zgubljajočimi se hribi v modri barvi. Vse je v poletju zeleno. Le cesta pred teboj, in hiše po raztresenih naseljih se svetlikajo v daljavi z cerkvenimi stolpi v sredini.

Tam v daljavi je opaziti celo pročelje razkošnega gradu. Toda tu pred nami ob glavni deželni cesti in železnici na zeleni planoti se nahaja vas Šmarje, ki ima poštno ime Šmarje-Sap, iz razloga, ker je več takih imen v domovini. Sap je velika vas, ki se nahaja tik ob Šmarji. Šestintrideset let je že, ko sem od tu odšel kot 16 letni mladenič v Ameriko in vem, da je še vse tako kot sem do sedaj napisal z izjemo, da sedaj stoji tam več hiš. Toda jaz hočem napisati

zali bi, da smo zavedni in da ne pozabljam, odkod smo in kaj smo. In javnost bi imela pred sabo delo in smeri, ne pa ričet, kakor ga ima danes.

Veste, zakaj se Srbi in Hrvatje tako kregajo med sabo? Ker se sama stara mrhovina, ki ne zna drugega, kakor rjoveti nad svojimi in drugimi. Ampak to je samo v Ameriki. V domovini je pesem druga pri tistih, ki se bore, trpe in upajo na zarje svobode.

Kdo vodi takozvano srbsko idejo? Kdo vpije med Hrvati za samostojno Hrvaško? Sami taki, ki bi morali biti že davno za plotom. Ne mōtite se, ljudje, ki so rastle med leti prve svetovne vojne in ki so začeli dozorevati v zadnjih desetih letih, niso to, kar mi, ne tisto, kar mi poznamo. So ljudje iz čisto drugega materiala, kakor se je prepričal sam Adamič in ž njim vsi tisti, ki smo videli v svojem narodu samo hlapce in klečeplazce. Da smo slabo poznali in sodili svoj narod, ni krivda naša, ampak naših lastnih, ki so pisale in govorile v imenu naroda in za narod. Danes vemo, da nikdar naroda niti poznali niso in da so bili sami dunajski in rimski hlapci.

Zakaj zmagujejo ruske armade? Zato, ker jih vodi mladina. Zakaj čujete toliko o vstajah v Jugoslaviji in krvavih gerilskih bojih? Ker vodi usodo domovine mladina.

Zato je čisto frazasto, govoriti, da kdo tukaj ali v Angliji zastopa domovino. Zakaj domovina se sama zastopa. In to je treba, da vemo in da razumemo.

Svet je danes v svojih idejah tako nov, tako drugačen, da bo treba premeniti polagoma vse. Kar je bilo je najboljšje, da se pozabi. Kar bo — to danes dozoreva v širokem svetu. To bo preraslo in pokrilo vse, če ne danes jutri, če v petih letih ne, pa v sto.

Povsod in pri vsaki stvari je danes treba mladine, posebno pa pri vladah. Kar je bilo do zdaj, se je valjalo med človeštvom v ti ali oni obliki, odkar se je začela civilizacija. Kar bo, tega še ni bilo na svetu. Ves svet prehaja v roke mladosti — glejte, da ne zaostanemo mi, in ne igramo smešne vloge človeka, ki miga v poznih letih z mazincem.

Mladina — kje si? Na noge, kliče te — brat in čas!

moje spomine, ki so sicer podobni tudi tisočim drugim, a vendar smatram, da je zanimivo obelodaniti jih, ker končno je to potrdilo in odsvit bodočim rodovom, da smo izseljenci v Ameriki z delom in vztrajnostjo igrali važno vlogo k prepovedi sveta doma in tukaj.

V letu, ko je ranjka odšla v Ameriko, je bilo v domovini mnogo razburjenja. Odšla je dne 6. decembra, 1898 leta. Isto leto se je z mogočnim pompom v Avstriji praznovalo 18. avgusta 50 letnica vladanja starega monarha. Že prihodnji mesec, 10. septembra pa se je izvršil smrtni atentat na cesarico Avstrije, ki je za posledicami umrla. Vse to je povzročilo mnogo govoric in strahu pred vojno. Bil sem takrat doma, brat Ivan je pohajal v Ljubljani v šolo, jaz in brat Louis sva preživljala domačo šolsko dobo. Sestra Josefina je dorasla dekliška leta, ker je bila prva rojena v družini. Micka pa najmlajša kot 7-letna deklica.

Oče naš je odšel v Ameriko že leta 1892, ter se ga mlajši otroci niti spominjali nismo. Mati, ki se je rodila na Cikavi pri Šmarju v prvi Smoletovi hiši, je energično vodila posle gospodarja in gospodinje. Marsikdaj je tarnala, da je breme težko, toda otroci tega nismo razumeli. Naši strici ali materni bratje, ki so vsi živeli v okrožju domače vasi, so vsi služili nekoč pri vojaki, ter se udeležili avstrijskih vojsk v Italiji in Bosni. Mnogokrat so ob obiskih pripovedovali o doživljajih ter prerokovali, da ne bo dolgo, ko bo spet vojna. Vse to in splošne gospodarske razmere v stari ali ranjki Avstriji, je bilo vzrok, da se je pričel naš narod izseljevati v Ameriko.

Nekega dne pride pismo od očeta, ki se je med drugim stavki bralo tako-le: Mislim sem že večkrat, da bi ne bilo napaka, ako bi Jozefa prišla semkaj, itd. Dobro vem, da je ta stavek v pismu povzročil, da od tistega dne naprej, je bil njen odhod v Ameriko na dnevnem redu.

Mohorjeva družba v Celovcu, kjer je bil oče dosmrtni naročnik, je pa v ozadju kolekardja za isto leto prinesla sliko potapljačje ladje "La Bourgogne", ki je šla na dno morja sredi Atlantika s skoraj vsemi potniki na krovu. Popis te katastrofe nam je vsem bil pred očmi, posebno materi. Vse to pa ni o majalo pogume sestre in vedela je že vsa vas, da odide v Ameriko. To pa ni bilo vse, oglasili so se tudi drugi. Oglasil se je Joseph Činkole, ki se je nedavno priženil v vas. Naposled se na tistem oglašilo celo naš bratranec Anton Smole, ki ni odšel v tujino s potrebo, ampak so se ponoči fantje nekeje spraskali, udaril je nekega fanta, ki je prebil pozneje več mesecev v bolnišnici, kar je povzročilo strah, da bo Tone zaprt. Fant je popolnoma okrevljal, a Tone je že odšel. Vzelo je nekaj mesecev pripravljanja, čas odhoda je prišel na 6. decembra. Vaški trgovci Činkole je napregel konja in odšli so. Tone je odšel skrivaj — izginil je v noč. Zenske so šepetale, cela vas je ugrabala. "Ta je tudi šel," so dejali a dokazov ni bilo.

Pri nas doma se je močno poznalo. Takrat je bila Amerika daleč; daleč od nas. Malokateri se je vrnil one čase. V Ljubljani se je sešla z bratom Ivanom, ki je takrat obiskoval četrto ali peto gimnazijo. Hodila sta ter jemala slovo do zadnjega trenotka. Vlak je odšel proti Gorénjski, preko Koroške, proti

Pri nas doma se je močno poznalo. Takrat je bila Amerika daleč; daleč od nas. Malokateri se je vrnil one čase. V Ljubljani se je sešla z bratom Ivanom, ki je takrat obiskoval četrto ali peto gimnazijo. Hodila sta ter jemala slovo do zadnjega trenotka. Vlak je odšel proti Gorénjski, preko Koroške, proti

Tirolskemu pogorju. Ni mi treba omenjati kakšni dnevi so nam doma prehajali, vem pa, da je celo nam otrokom legla žalost na srce, ko smo se jeli počutiti samljeni. Moja sestra Jozefa ali kakor smo jo po domače klicali "Pepa" je bila energična deklica. Pela je na koru farne cerkve, kakor tudi v izobraževalnem društvu. Kadar se je ližala kresna noč v juniju, je zvala pridobiti fante in moške da so napeljali temveč lesa, da je bil pri nas ta farovškem buhu največji kres. Pri nas so pletli venca za različne cerkvene in vaške proslave. Take pletitve je oživel v vasi naš šolski venski pesnik Anton Medved, ko je bil nastanjen kot kaplan. Pisal je tisti čas svojega "Korjanarja", ter že takrat bogat našo literaturo z njegovimi smrtinimi deli. Prihajal je nam na posete, (imeli smo odhoda sestre gostilno), ter delal načrte za petje, igre, itd. njegovi zasluge sem postal strežnik v farni cerkvi. Po njegovem odhodu se je v vasi pojavilo mrtvilo. Zrela mladina odhajala v svet, a stari in zmogni so ostajali doma. Na način smo bogatili s pridnimi rokami zemljo tujcev, ter postali vir miščaste moči. Zato je upravičeno pozneje pisal Zupančič:

Kakor goram bi se iz bokov iz

Morajo v svet,

Tujec se diči z deli njih rok — Hamburg! Oj, Hamburg!!!

Tisoče nas je odšlo, vsi s buhom za kruhom, ne vsem mnogim so se odprle oči našim s trpečim vprašanjem: Zakaj vendar izseljujemo, kajti v desetih letih po času mojega oca, je prekašalo naseljevanje evropskih narodov v Ameriko vsa dosedanja preseljevanja s ta v zgodovini človeštva.

Odgovor temu vprašanju je še današnja druga svetovna vojna, ki prinaša rešitev vprašanja, upajmo v naše zadoščenje. Presenetljivo je, kako globoko se utisnejo spomini v človeka, ko je mlad. Še danes vemo, da smo prejeli prvo razglednico iz Bazela, in drugi dan k pismu iz Švice, kjer je sestra zapisala med drugim: "smo se prepeljali čez mejo s med potjo kar naenkrat namami pojavil Smoletov Tone. Skril se je pod klop, da ga mejni stražniki niso dobili. Sem prej omenil je Tone od brez dovoljenja v Ameriko, kot je sam poročal velikokrat, je čakal na vlak na mejni postaji, kjer je prišel skrivaj vlak ter z vaškimi znanci odšel brez neprikl. To sem omenil v spomin, ker je bil znan v Clevelandu kot nekdanji mesar v Slovenski združbi, dajalni, v splošnem prijateljski družabnik, skrben oče družine ženo Ano, ter je umrl letos 3. marca. Naj mu bude blag spomin med nami!

Ladje so plule one čase 12 do 20 dni v Ameriko. To je vsem našim narodom skoraj vsak otrok. O Ameriki se je vsak mislilo na splošnem, kar je mogla ljudem domišljati prinesiti pred oči. Naročila na hajajočim so bila pred vsem da naj piše nazaj kako se bo mel ali počutil v novi domovini. Zdržene države so nam vse dobili prave pojme o razsvetlobne bogate ljudske delo v primeri s politično in gospodarsko zatirano domovino. Naš povprečni človek je prišel semkaj z močnimi pridnimi rokami, hotel je le delati v tujini verj, da s tem bo vse rešeno za vse drugo se s početka naš (Nadaljevanje na 3. strani)

Filmski igralci v službi Strica Sama

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

"Nočem, nočem!" Ni hotela, da bi jokala, in je morala. Ni hotela jokati, ker se je bala, da dela s tem nekaj napačnega. Venomer so ji namreč prihajale v spomin resne besede Marjanice:

"Glejte no, saj ste žena in ne otrok. Ali je to kako žalovanje? Kaj pa je od tega, kaj? Otrok bo sirota, Bog pomagaj! Premagajte se malo, no, ljuba moja Anica. Malo vina sem zavrela, prav res! Ali ga bom sama pila! Seve! Da bom opetala po kuhinji, ko da Neža ne pobije dovolj posode, ki se ji nič ne smili. Prav res. Glejte no. Bog pomagaj, dobra beseda je zlati vredna. Anica, imejte pamet. Kaj ne veste, ljubi moj otrok, da ste mati! I seveda no, kar pijte, vam bo dalo moč, in Juri, Bog mu daj nebesa, vas bo vesel in vas bo!"

In še dalje bi bila tolažila Marjanica, da se ni zjokala sama. Nato pa je začela božati Anici blede lice in posrečilo se ji je: nasmehnila se je Anica, popila vino in povprašala po Anžetu in Jerici in potem se je oklenila Marjanice in zašepetala:

"Kmalu bo čas!"
"Bo, bo!" je pripomnila Marjanica, "vse bo dobro. Eh, Bog pomagaj, samo obupati ne!"
"Samo obupati ne!" je pomislila in se domislila Anica sedaj Marjanice, in zopet so jo za hip obdale misli na bodočnost. In v žalosti in bridkosti in boli in neizogibnem hrepenenju se je ozrla na vsevidno oko in zaprosila:

"Sin naj bo!"
17. Testament in še nekaj. Vidni so bili znakovi, ki jih je bilo zapisalo trpljenje zadnjih

časov Anici na lice, in Marjanica, ki je imela slaba ušesa toda dobre oči, je bila opazila v njenih lasih nekaj sivih. Solzami v očeh jih je izruvala in pokazala Anici. "Staram se," je pripomnila bolna Anica Marjanico pa so še huje polile solze, in je šla in je dolgo govorila sama za se, in tako približno je govorila:

"Če ji ne povem jaz, ji pove kdo drugi. Ti, moj ljubi Bog, kako naj le začnem, če pa misli na vse, samo na to ne. In niti razumela ne bo. In če bo, ti moj ljubi Bog, že zdaj je dobila sirove lase. Lepo pa ni ne od nje, Bog mu daj nebesa Sirota ni zaslužila. Kaj? Ali se je že slišalo kaj takega? Ali naj pojde beračit? Bog pomagaj, saj ni bil pri pameti. Pa bogvedi, saj niti res ne bo. Da bi ji ne bil nič zapustil, nobenih pravic! Kaj bo to! Kakor da jih že nima vsaka nevesta, ki pride k hiši. Saj pravim, ljudje ne vedo nič. Se bo že izvedelo."

In tako je Marjanica odlašala in dvomila, da li je res to, kar govore o testamentu, in da li hoče in sme govoriti z Anico. Končno se je Marjanica vendar toliko osmelila, da je vprašala Anico:

"Kaj pa s testamentom? Saj brez njega ni umrl!"

"Ne vem," je odvrnila Anica, "meni ni spomnil nikoli nič."

Marjanici je upadlo srce.
"Nič ne ve, še sanja se ji ne, sirota, kako so jo otcigani," je mislila in s pomilovanjem gledala Anico in jo zopet pustila. Po noči pa, ko ni mogla spati in je venomer mislila le o tem, je slednjič sklenila, da ji prihodnje jutro vse pove. In res je Marjanica hotela drugo jutro izvesti svoj sklep in ravno iskala pripravne besede in s skrbjo

Kakor znano, je sedaj v službi Strica Sama mnogo ameriških umetnikov, igralcev, godbenikov in drugih. Na levi je znana filmska igralka Myrna Loy, na sredini je kapetan Clark Gable, ki je instruktor strojničarjev na letalih, na desni pa je igralec Tyrone Power.

Spomini iz življenja Jozefine Jereb roj. Lah

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ljudje niso brigali. Naselili so se zato blizu tovarn. Mesto Cleveland je med drugimi bilo eno najbolj poznanih že doma. Naš oče je takrat živel na Hamilton Ave., pri E. 53 cesti, kamor je prišla moja sestra, Slovenskih fantov je bilo mnogo, ki so vsi delali težka dela po žičarnah in drugod. Manjkalo je pa žen ali deklet, ki bi vzdrževale domove.

"Kaj ti je Marjanica?" je vprašala.

Tedaj je začutila Marjanica, nekaj podobnega, kakor bi čutil človek, ki se hoče pogneti s Sv. Stefana stolpa na Dunaju na cesto doli. Z grozo je gledala na Anico in nato rekla, potem ko je bila zbrala vse moči:

"Testament! Ga je napravil, je!"

"Vem, Marjanica!" je dejala čisto mirno Anica.

"Aha!" se je oddahnila Marjanica. Toda v naslednjem hipu je postala nezaupna, češ, da jo je morda tudi desno uho varalo, in nevedoča, kako si pomagati, je gledala začudena Anici v mirni, žalostni obraz.

"Vem," je ponovila Anica, "pa ne govorite več o tem, Marjanica, ni treba!"

"Ni treba!" je ponovila še vedno napol zmedena Marjanica in odšla nezadovoljna sama s seboj, kakor da je napravila veliko neumnost. Šele po dolgem je prišla k zavesti in domislila tako, da, ali Anica nje ni umela, ali ona ne Anice. Da pa bi Anica mogla vedeti o vsebini mozeve oporoke in ohraniti tako mirno lice, Marjanica ni mogla misliti, kakor se ji niti sanjalo ni, kako naj bi bila Anica za to izvedela.

Zgodilo pa se je bilo to onega večera prej in na način, o kakršnem Marjanica seveda ni mogla imeti niti pojma. Okolu desetih zvečer je moralo biti, ko je začutila Anica v predsobitih korake, in ker še ni bila legla in je mislila, da bode to ali Marjanica ali Jerica, je odprla vrata. Tedaj jo je nekdo prijel za roko, jo potisnil nazaj v sobo, in prej, ko se je mogla Anica zavesti od presenečenja, je stala za zaprtimi vrati v svoji sobi nasproti — možu, ki se ga je najmanj nadejala, možu, čegar bližina jo je navdajala z gnusom in strahom. Pred njo, še vedno jo držeč za roko, kakor, da mu ne pobege, je stal hlapec Tomaž, resen in bled. Sicer ni videla Tomaža takega, in čuden strah, ki se je polastil Anice sedaj, ji je za hip vzel slednjo razsodnost in tudi moč.

(Dalje prihodnjico)

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE

Gaining Great Favor With Women!

Many doctors urge the regular use of douches for women who want to be refreshingly clean — for women troubled by offending odor, itching or discharge.

Some products may be harmful germicides which burn, harden and damage sensitive tissues. But NOT Lydia E. Pinkham's Sanative Wash! Instead — Pinkham's Sanative Wash is an effective "bacteriostatic" (the modern trend).

It not only discourages bacterial growth and infection but cleanses, deodorizes, relieves minor irritations and discharge. Has beneficial effect on delicate membranes. Inexpensive!

sledil. Market St. je bil one čase za Waukegan to, kar je St. Clair za nas v Clevelandu. Kar je pa značilno pri tem je fakt, da se je tam naselil naš živelj od Ljubljane jugozapadno, to je od Preserja, Kamnika ter vse Gorice in Zagorice, Borovnica tja do Vrhnik in Horjula, Zagorje, itd. Narod poln domačih šegavih dovtipov. Market St. je bil takrat cilj mnogim iz že omenjenih krajev iz domovine, ki je jel postajati slovensko naselje. Toda krajevna lega ceste ni kazala lepe bodočnosti za razvoj, zato so se jeli Slovenci preseljevati na vzvišeni svet ali hrib, kateri se dviga na zapadni strani Michigan jezera. V okolici desete ceste so rastle nove hiše, kjer je nastalo v nekaj letih prijetno naselje z narodnim domom, cerkvijo, šolo, zadruho in vsem, kar je v ponos

naselbini. Tudi naša zakonca sta se že takrat preselila v ta kraj. Prevzela sta v najem dvorano z gostilno na 10. cesti. Čas je tekkel, družina se je jima gojila. Rojeni so bili: Josephine, Tomy, Julija in Charley, ki je bil pozneje povožen od vlaka v Clevelandu.

Med tem časom je prišel iz domovine moj brat Louis v l. 1902 in tudi oče je družini sledil, ki je živel nekaj časa v Jolietu. Tomaž je moral postati takrat tudi državljani. "Kar prišli so pome, šli smo v mesto, kjer so mi dali papir za 25c", je včasih pravil. Vse to se je izvršilo v dobi 2—3 let, nakar je začel obrat v "dratovni" zastajati. Zmislili so se zopet na Cleveland. Ni bilo dolgo, ko se jim posreči prodati lokal za primeren ceno, ter so odšli v l. 1904 v Cleveland. Tomaž je zopet prevzel salun na E. 54. cesti ali na Keiper St., kamor sem jaz došel iz domovine v l. 1907. Še to leto po mojem prihodu smo se pa preselili na 1268 E. 55 ceste, kjer je obdržaval svojo trgovino do l. 1912. V tem letu se je zopet izvršila preselitev in sicer čez cesto na vogal Carry Ave., kjer je sestra s sedmimi otroci izgubila moža, le nekaj hiš od prostora, kjer sta se prvi seznanila. Tomaž Jereb je umrl 10. septembra, 1914. Bil je doma iz Stare Vrhnik, po domače Bančarjev. Bil je mir-

nega značaja, vljuden ter skrbni oče svoji družini. Kot sem omenil, je nesreča zahtevala življenje Charleyu, skoraj dve leti staremu dečku, ko so živeli še na Keiper cesti. V Clevelandu pa je prirastla družina. — Frank, Mimie, Gusty in Charley, ki je prejel ime po izgubljenemu dečku-bratu.

(Dalje prihodnjico)

What You Buy With WAR BONDS

Military motorcycles, for couriers, for speeding light guns from one section to another, are an important part of America's mechanized army. Many are equipped with sidecars for use of staff officers. They cost from \$400 to \$450.

We need thousands of these small maneuverable machines in our Army today. You and your neighbors, all buying War Bonds and Stamps, can help buy them for the Army. Invest at least ten percent of your income every payday in War Bonds and Stamps and become a member of the patriotic "Ten Percent Club." It is rapidly becoming the largest club in the world.

U. S. Treasury Department

ALI JE TREBA VAŠO STREHO NANOVO POKRITI?

Naša tvrdka je poznana kot ena najboljših v tem oziru, in delo, ki ga izvršimo je prvovrstno in zadovoljivo v vsakem oziru. POPRAVLJAMO FORNEZE IN VRŠIMO KLEPARKA DELA. POKLICITE NAS, CE RABITE NOVO STREHO. DALI VAM BOMO PRORAČUN BREZPLACNO

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — OB VECERIH: ME. 4767

Dajte mu priložnost!

Zvečer ima skoro edino priložnost, da telefonira domov. Zvečer dobi lažje, če žice niso natrpane — in ta klic pomeni toliko zanj in za njegove domače.

Torej, prosimo, ne kličite na daljavo med 7 P. M. in 10 P. M. razen če je to res potrebno... Lepa hvala.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

PRVI LETNI PLES

katerega priredi

Fisher Body Local 45 U. A. W.-C. I. O.

v nedeljo, 8. avgusta

ob 8:00 uri zvečer v

VELIKI MESTNI DVORANI

Glavni govornik:

ŽUPAN FRANK J. LAUSCHE

Navzoč bode eden filmskih igralcev, čigar ime še ni naznanjeno.

Godba Austin Wylie.
Pevka Lillian Sherman,
dobro poznana radio pevka.

UMETNI PLES IN PETJE

Preostanek tega plesa je namenjen za vežbanje mladeničev in mož, ki bodo v bližnji bodočnosti poklicani v vojaško službo.

Vstopnice se prodajajo v uradu unije in pri zastopnikih unije v tovarni. Prodajalo se jih bo tudi v mestni dvorani.

Na tem plesu se bo darovalo \$1,000 Bond

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

"Jaz imam drugi del," je rekel stotnik, "a gospod polkovnik je vam preskrbel prvi del. V štabu brigade so napravili zmedo. Tam so pač omejevali."

"Dovoljujem si pripomniti," se je oglašil zopet neumorni kadet, "da bi take reči zaupnega, strogo zaupnega značaja ne smeje hoditi od divizije k brigadi. Pisarne ne morejo biti zaupne. Predmet bi bil lahko sporočen s strogo zaupnim cirkularjem le poveljniku oddelkov divizij, brigad in polkov. Poznam sisteme šifer, ki so jih uporabljali na vojnah za Sardinijo in Savojško, v angleško-francoski kampanji za Sevostopol, pri vstaji boksarjev na Kitajskem in v poslednji rusko-japonski vojni. Ti sistemi..."

"Kaj nam mar stare kozlarije!" je rekel zaničljivo in nevoljno stotnik Sagner. "Sistem, ki sem vam ga razložil, je eden najboljših in lahko rečem, nedosežen. Naših šifer ne prečita nihče. To je čisto nekaj novega, in te šife nimajo predhodnic."

"Dovoljujem si," je dejal Biegler, "gospod stotnik, opozoriti na Kerickhoffovo knjigo o šifriranju vojnih vesti. Lahko si jo vsakdo naroči v založništvu Vojnega naučnega slovnika. Tam je temeljito razložena metoda, o kateri ste nam pravili, gospod stotnik. Izumil jo je polkovnik Kirchner, ki je v časih Napoleona I. služboval v saški vojski. To metodo je popolnil nadporočnik Fleissner, ki je spisal knjigo "Handbuch der militärischen Kryptographie" in jo je založilo založništvo Vojne akademije v Wiener Neustadtu. Prosim, gospod stotnik!"

In kadet je segel v svoj kovčeg in vzel knjigo, o kateri je govoril. "Fleissner podaja celo prav isti vzgled; blagovolite se prepričati: Depeša: Auf der Kote 228 Maschinengewehrfeuer links richten. Ključ: Lud. Ganghofer 'Die Sünden der Vater.' Zweiter Band."

To smarko Čapljinu krilo z ribjim repom je govorilo istino. V armadnem poveljstvu si je pač nekdo izmed gospodov generalov olajšal delo: vzel je Fleissnerjevo knjigo in bil hitro gotov.

Nadporočnik Lukaš se je gri-

zel v ustnico; hotel je nekaj reči, končno pa si je premislil in dejal: "V dobi našega bivanja v Brucku se je izpremenilo že nekaj sistemov šifriranja depeš. Preden dospemo na fronto, bodo zopet novi sistemi, ali jaz mislim, da na bojnem polju itak ni časa, da bi luščili take kriptograme. Preden bi kdorkoli izmed nas razlučil tako šifriranje, bi bilo že po kompaniji, bataljonu in po brigadi. Praktičnega pomena torej tako šifriranje nima."

Stotnik Sagner je jako nerad prikimal. "V praksi," je rekel, "vsaj po mojih izkušnjah na srbskem bojišču, res ni utegnil nihče luščiti šifer. Ne rečem, da bi šife ne imele pomena ob daljšem bivanju po zakopih. Velik del krivde, da se dandanes šife uporabljajo čim dalje manj, pa tiči v dejstvu, da naši telefoni na bojišču niso eksaktni in ne reproducirajo, zlasti ob topniškem streljanju, jasno posameznih zlogov. Vi skratka ne slišite ničesar, in to izživlja nepotreben kaos." Premolknil je. "Zmeda pa je najhujše, kar more biti na bojnem polju, gospodje," je še dodal proroški.

"Kmalu bomo v Rabu," je dejal, zroč skozi okno. "Meine Herren, moštvo prejme tukaj po 15 dek ogrske salame. Pol ure rast."

Pogledal je maršruto. "Ob štirih dvanajst se odpeljemo. Ob treh petdeset osem vse v vagonih. Vstopa se po kompanijah. Direktion Verpflegsmagazin številka šest. Kontrola pri izdajanju: kadet Biegler."

Vsi so se ogri na kadeta, češ: "Zdaj boš pa doživel vojno, zelenec!" toda Biegler je vzel iz kovčega polo papirja, ravnilo, si načrtal polo, razdelil za oddelke in vpraševal poveljnike, koliko imajo mož; a nihče ni vedel tega na pamet, in mogli so dati Bieglerju zahtevane številke le po površnih beležkah v svojih notesih.

Ko se je ustavil vlak, je prvi skočil iz štabnega voza Lukaš in je šel k vagonu, kjer je bil Švejk.

Švejk in ostali so že davno prestali kartati, in Lukašev sluga Baloun je imel že tak glad, da se je začel buhiti proti vojaški gosposki in razlagati, da

ve prav dobro, kako se goste gospodje častniki.

Tedaj se je pojavil med dvermi nadporočnik Lukaš in je pozval Švejka, naj gre z njim. Ko sta prišla preko tirišča in obšla za ugaslo lokomotivo, ki je čakala že teden dni nekega vlaka z municijo, je vprašal Lukaš: "Švejk, kako pa je bilo s tistimi knjižicami?"

"Pokorno javljam, gospod nadporočnik, to je jako dolga historija," je odgovoril Švejk, "a vi se vselej razburite, kadar vam pripovedujem vse dopodrobna..."

"Takole ne bova nikoli gotovo, Švejk," ga je prekinil nadporočnik; "ali poznate Ganghoferja?"

"Kaj pa je?"

"Nemški pisatelj!"

"Pri moji veri, gospod nadporočnik," je dejal Švejk z izrazom mučenika, "da ne poznam osebno prav nobenega nemškega pisatelja."

"Pred odhodom vlaka ste mi javili, da so na bataljonu neke knjižice za gospode lajtnante. Ali niste opazili, da so od Ganghoferja? Kaj je s temi knjižicami?" je bruhalo jezno iz Lukaša.

"S tistimi, ki sem jih prinesel iz regimentskanclije na bataljon," je vprašal Švejk. "Telefonirali so mi naravnost iz regimentskanclije, naj si maršbataljonskanclija ne m udoma odnese neke knjižice za gospode oficirje od vsega bataljona. Vzel sem torej vrečo in ker sem vedel, da se mora na vojni delati urno, sem z veliko težavo privlekel sam tiste knjige k nam v kompanikanclijo ter si jih ogledal. Regimentssrechnungsfeldvebelj v regimentskancliji mi je rekel samo: 'Tukaj so prvi deli, a tukajle drugi deli. Kateri del morajo brati gospodje oficirji, to pa že vedo'..."

Jaz sem si mislil, saj nismo judje, da bi brali narobe — od zadaj naprej —, in nemška knjiga se bere vselej od zadaj, ne pa odkonca. Vendar sem vas, gospod nadporočnik, vprašal po telefonu, ali je morda to

na vojski prevrnjeno in se berejo knjige v obrnjenem redu, najprej drugi in potem šele prvi del. Vi pa ste mi rekli, da sem pijana mrha, ko niti tega ne vem, da je v očenašu najprej 'Oče naš' in šele potem 'amen'."

"Le dalje, dalje, Švejk!" je dejal nadporočnik ves blede in se oprijel stopnic ugasle lokomotive.

"Tudi jaz sem bil," je zvenel mehki Švejkovi glas, "vašega mnenja. Bilo mi je popolnoma jasno, da bodo gospodje oficirji začeli brati najprej prvi del, dasi mi je znano, da gospodje oficirji sploh malo berejo, zlasti kadar je bojni metej..."

"Ohranite oslarije zase!" je zastokal Lukaš.

"Da, zato sem vas pa tudi še drugič vprašal, gospod nadporočnik, po telefonu, ali hočete imeti oba dela naenkrat. Vi pa ste mi, kakor zdajle, odgovorili, naj obdržim oslarije zase in da ne bomo vlačili s seboj še neumnih špehov. In zato sem mislil, da sodijo tudi drugi gospodje tako kakor vi. Vprašal sem še našega Vanjka, ki ima vendar že izkušnje s fronte. On je rekel, da misli spočetka vsak gospod oficir, da je vsa vojska nekaka zabava in vozi s seboj celo biblioteko kakor na letovišče. Dobivali so od nadvojvodinj v dar cele zbrane spise raznih pesnikov, da so se pucflekti kar krivil pod njimi in preklinjali dan svojega rojstva. Vanjek je pravil, da tiste knjige niso bile sploh za nobeno rabo, kvečjemu za kurjavo, zakaj bile so iz jako lepega papirja, a tako debelega, da si je človek na latrini

s takimi pesmimi odrl vso zadnjico, če se smem tako izraziti, gospod obrljant. Za branje ni bilo časa, zakaj moral si neprestano bežati, in je bila naposled že navada, da so začeli pucflekti metati skozi okno vse zabavne knjižice, kakor hitro so zaslišali prvo kanonado. Po tem, kar sem slišal, sem hotel še enkrat zvedeti vaše mnenje, gospod obrljant, a ko sem vas po telefonu vprašal, kaj naj počnemo s tistimi knjižicami, ste mi rekli, da kadar mi zleze kaj v bedasto bučo, ne odneham, dokler je ne dobim po gobcu. Tako sem torej odnesel v bataljonskanclijo le prve dele tistega romana, a drugi del sem pustil v naši kompanikancliji. Mislim sem, ko si gospodje oficirji prebero prvi del, dobe lahko še drugi del. A mnenkrat so javili, da se odpeljemo in da naj se vse, kar je odveč, odda regimentsgomazinu. Torej sem še enkrat vprašal gospoda Vanjka, ali smatra drugi del tistega romana za odveč. On je dejal, da se po njegovih izkušnjah ne vozijo na fronto nobene bukve in da so vojakom koristni le stari časopisi, ker se vanje lahko zavija tobak ali seno, ki ga vojaki kade po dekungah. Na bataljonu so že razdelili prve dele, a drugi del smo odnesli v gomazin."

(Dalje prihodnjt)

BONDS

BUY

BOMBERS

Mali oglasi

MI TAKOJ PLAČAMO
za vaš
MUZIKALICNI INSTRUMENT
Ne glede na stanje in starost
WODICKA'S
INSTRUMENT EXCHANGE
644 Prospect MA. 0731

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva in prestatni zdravniško preiskavo.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

OSKRBNIK (JANITOR)

Išče se oskrbnika za apartment hišo za 8 družin. Prosto stanovanje. Malo dela. Primereno za starejšo zakonsko dvojico. — Za vse podrobnosti se obrnite na 1128 E. 167 St., ali pokličite IV. 3925.

Mali oglasi

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3023

BODITE PROSTI PRANJA
—VAM BO UGAJALO!
Pobiramo in dovažamo širok okraj
Plahite operemo brez, da bi se škodovali
—zaves, drapes in srajce izborni opremo. Pokličite

HENDERSON 7761
NEW METHOD LAUNDRY CO.

Zanesljiva pralnica od leta 1915
6710 Lexington Ave.

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna
Izkušnja ni potrebna
Plača na uro, poleg "overtime"
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.
E. 91 St. in Crane
1 blok južno od Union Ave.

ŽENSKÉ

za

snaženje uradov

Kratke ure; plača od ure

V okolici Euclid in Green Rd.

Zglasite se pri

AETNA WINDOW

Cleaning Co.

1430 E. 27 St.

vogal Superior Ave.

Išče se moške

PUNCH in SHEAR OPERATOR
TORCH CUTTING POMOČNIKE
UCENCE ZA ARC VARENJE
POMOČNIKE ZA PAKIRANJE IN
RAZKLADANJE
PLAČA OD URE
65 ur dela na teden
Nobenega nočnega ali nedeljskega dela

EUCLID CRANE & HOIST
CO.
1365 Chardon Rd.

Dekleta in žene!

Ali veste, da si boste prihranili precej denarja, če si naročite fini FUR COAT ali STERLING suknjo iz čisto volnenega blaga, naravnost iz tovarne.

Sedaj na Will Call!

Ne odlašajte, samo pokličite me, da vas peljem v tovarno, na moje odgovornost, če kupite ali ne.

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Road
ENDICOTT 3426

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOST"

Po posebni ceni

za takojšnjo prodajo ima lastnik naprodaj dve veliki hiši vsaka za eno družino, na eni loti — Garaža, — Lota 40x100 čevljev. — Gorkota na vodo. — Zimska okna (Storm Windows). — Poizve se na 8711 LUTHER AVE., HENDERSON 1015.

Prodaja se

Chrysler Coach avto za 5 oseb, v zelo dobrem stanju. Se prodaja po zmerni ceni, ker je lastnik odšel k vojakom. — Vprašajte po 6. uri zvečer na 952 East 141 St.

1913 1939

U blag spomin

četrtle obletnice smrti nepozabne hčerke in sestre

Mary Romih
ki je v Bogu zaspala dne
2. avgusta, 1939 leta

Štiri leta počivaš v grobu,
vse prežgodaj si odšla.
Trava pokriva božjo njivo
grob je tudi Tvoj odet.

Mirno spavaj, ljuba hčerka
v kraju večnega miru.
Enkrat bomo se združili,
tam pri Odrešeniku vsi!

Žalujoci ostali:

Martin in Lucija Romih,
starši;

Lucille, sestra.

Cleveland, Ohio,
5. avgusta, 1943.

V BLAG SPOMIN

desete obletnice smrti drage soproge in matere

Karolina Pultz

katera je preminula dne 3. avgusta, 1933.

Minulo je že deset let,
odkar zapustila si ta svet,
in tja odšla si, kjer ni nadlog
ne mile prošnje, ne solze
predraga mati in soproga.

Oh, grenko je spoznanje to,
mi tega se zavedamo,
da smrt je kruta, brez srca,
kar vzame, več nazaj ne da.

V tistem grobu tam počivaš
in večno, smrtno spanje spiš,
in tja odšla si, kjer ni nadlog
ne mile prošnje, ne solze
predraga mati in soproga.

Predraga Karolina, le mirno
spi v tuji hladni zemljici,
v življenju bila si odvzeta nam
po smrti združimo se spet.

Žalujoci ostali:

FRANK PULTZ, soprog in otroci.

Cleveland, Ohio, dne 5. avgusta, 1943.